

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

**CYNGOR GWYNEDD A CHYNGOR SIRYNYS MÔN
GWYNEDD COUNCIL AND ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL**

Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig • Special Educational Needs Joint Committee

Plas Llanwnda, Stryd y Castell, Caernarfon, Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679

Ffacs/Fax 01286 679912

Ein Cyf • Our Ref:

Gofynnwch am • Ask for:

Mr Rhun ap Iorwerth, Aelod Cynulliad Cymru
27 Stryd yr Eglwys, Llangefni Ynys Môn
LL77 7DU.
Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Bae Caerdydd
CF99 1NA.

22/11/13

Annwyl Rhun ap Iorwerth

Anawsterau Trefnu Hyfforddiant i Seicolegwyr Addysgol yng Nghymru

Mae'r Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysg Arbennig yn darparu gwasanaethau seicoleg addysgol i awdurdodau addysg Ynys Môn a Gwynedd, ac rwyf yn ysgrifennu i dynnu'ch sylw at **argyfwng** sydd wedi codi yn y proffesiwn seicoleg addysgol yng Nghymru, ac erfyn arnoch i wneud popeth sydd o fewn eich gallu i'n helpu.

Mae seicolegwyr addysgol yn gweithio efo ysgolion ac awdurdodau addysg i sicrhau eu bod yn gallu cwrdd ag anghenion addysgol pob plentyn, yn enwedig y plant sydd ag anghenion addysgol arbennig, neu ychwanegol. Rydym yn wasanaeth statudol ac yn cymryd rhan allweddol yn y broses o lunio a gweithredu Datganiadau o Anghenion Addysgol Arbennig yn ôl Deddf Addysg 1996.

Yr argyfwng sydd wedi codi yw hyn: mae newidiadau diweddar yn y ffordd mae seicolegwyr yn cael eu hyfforddi wedi arwain at sefyllfa lle mae hi, i bob pwrpas, yn amhosibl i neb o Gymru gael lle ar gwrs hyfforddiant.

Y llwybr i hyfforddiant yw: gradd gyntaf mewn seicoleg, profiad amrywiol yn cynnwys gweithio efo plant, (a all fod, ond nid yn angenrheidiol fel athro,) a chwrs proffesiynol tair blynedd yn arwain at radd ddoethuriaeth.

Mae amryw o gyrsiau ym mhrifysgolion Lloegr ac, tan yn ddiweddar, ym Mhrifysgol Caerdydd.

Mae'r cwrs yng Nghaerdydd yn cau eleni (gweler y papur ynghlwm, gan gyfarwyddwyr y cwrs). Cyhoeddwyd hyn ar 25/10/13.

Nid yw'n ymarferol i ddarpar-seicolegwyr sydd yn byw, ac yn dymuno gweithio fel seicolegwyr wedyn, yng Nghymru wneud cais am gwrs yn Lloegr. Mae hyn oherwydd, yn ogystal â mynychu'r cwrs am dair blynedd, mae'n ofynnol iddyn nhw

wedyn weithio fel seicolegwyr addysgol i awdurdod addysg, neu mewn ysgolion, yn Lloegr. **Ni ystyrir gweithio mewn awdurdod addysg yng Nghymru yn gyfystyr â gweithio yn Lloegr - ni fyddai hyn yn dderbyniol ganddynt.**

Mae hyn oll yn codi problemau difrifol mewn sicrhau cyflenwad o seicolegwyr proffesiynol yn ein hysgolion a'n hawdurdodau yng Nghymru. Yn anochel byddai nifer helaeth o'r seicolegwyr rheini sydd wedi mynd i Loegr i hyfforddi yn penderfynu aros yna i weithio yn y tymor hir, o ystyried nad ydynt yn bobl ifanc yn syth o goleg, oherwydd yr angen i gael profiad cyn mynd ar gwrs, ac y byddent erbyn diwedd y 5 mlynedd efo swyddi yn Lloegr.

Mae'r broblem yn llawer mwy dwys yn ein cyd-destun ni yma yn Ynys Môn a Gwynedd, ac yn **wir argyfwng yn barod**, oherwydd yr angen i ddarparu gwasanaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn hanesyddol rydym wedi profi anawsterau cyflogi seicolegwyr sydd yn rhugl yn Gymraeg, ac wedi cyflogi unigolion fel seicolegwyr tan hyfforddiant, a gwneud trefniadau iddynt hyfforddi a dod yn ôl i'r awdurdodau i weithio. Ar hyn o bryd mae 9 seicolegydd yn gweithio i'r gwasanaeth, a bu i 7 ohonynt ddilyn y patrwm hyfforddiant yma.

Yn ddiweddar mae seicolegwyr wedi gadael ein gwasanaeth ac rydym wedi methu cyflogi seicolegwyr cymwys sydd yn siarad Cymraeg yn eu lle, er hysbysebu'n genedlaethol dwy waith o fewn y 8 mis diwethaf.

Mae arolygiadau blynyddol rydym yn eu cynnal wedi dangos bod yr ysgolion yn gwerthfawrogi'n gwasanaeth, ond nid ydym yn gallu cynnig cystal gynhالياeth ar hyn o bryd, gyda llai o gysylltiad rheolaidd â'r ysgolion, ac wedi cyflogi seicolegydd sy'n ddysgrwraig.

Yn arbennig, rydym wedi cyflogi dwy seicolegwraig tan hyfforddiant sydd yn brofiadol iawn ac o safon addysgol eithriadol o dda, ac erbyn hyn yn barod i wneud cais am gyrsiau'n dechrau Medi 2014. Ond nid yw'r cwrs yng Nghaerdydd yn weithredol bellach ac nid ydynt yn dymuno mynd i hyfforddi yn Lloegr, ac wedyn gorfod gweithio yna am ddwy flynedd yn ychwanegol. Maent yn Gymry Cymraeg da sydd yn dymuno gweithio yn yr ardal.

Gobeithiaf o'r galon eich bod yn fodlon codi'r mater hwn yng Nghaerdydd, o safbwynt cau'r cwrs yng Nghaerdydd, a'r agwedd gan brifysgolion yn Lloegr bod gweithio mewn awdurdod addysg ac ysgolion yng Nghymru yn brofiad llai gwerthfawr na gweithio mewn awdurdodau ac ysgolion yn Lloegr.

Yn gywir

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

**CYNGOR GWYNEDD A CHYNGOR SIRYNYS MÔN
GWYNEDD COUNCIL AND ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL**

Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig • Special Educational Needs Joint Committee

Plas Llanwnda, Stryd y Castell, Caernarfon, Gwynedd. LL55 1SH

☎ 01286 679

Ffacs/Fax 01286 679912

Ein Cyf • Our Ref:

Gofynnwch am • Ask for:

Mr Albert Owen AS
18 Thomas Street, Holyhead, Anglesey
LL65 8RR
Houses of Parliament, Westminster, London
SW1A 2TT

22/11/13

Annwyl Albert Owen

Anawsterau Trefnu Hyfforddiant i Seicolegwyr Addysgol yng Nghymru

Mae'r Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysg Arbennig yn darparu gwasanaethau seicoleg addysgol i awdurdodau addysg Ynys Môn a Gwynedd, ac rwyf yn ysgrifennu i dynnu'ch sylw at **argyfwng** sydd wedi codi yn y proffesiwn seicoleg addysgol yng Nghymru, ac erfyn arnoch i wneud popeth sydd o fewn eich gallu i'n helpu.

Mae seicolegwyr addysgol yn gweithio efo ysgolion ac awdurdodau addysg i sicrhau eu bod yn gallu cwrdd ag anghenion addysgol pob plentyn, yn enwedig y plant sydd ag anghenion addysgol arbennig, neu ychwanegol. Rydym yn wasanaeth statudol ac yn cymryd rhan allweddol yn y broses o lunio a gweithredu Datganiadau o Anghenion Addysgol Arbennig yn ôl Deddf Addysg 1996.

Yr argyfwng sydd wedi codi yw hyn: mae newidiadau diweddar yn y ffordd mae seicolegwyr yn cael eu hyfforddi wedi arwain at sefyllfa lle mae hi, i bob pwrpas, yn amhosibl i neb o Gymru gael lle ar gwrs hyfforddiant.

Y llwybr i hyfforddiant yw: gradd gyntaf mewn seicoleg, profiad amrywiol yn cynnwys gweithio efo plant, (a all fod, ond nid yn angenrheidiol fel athro,) a chwrs proffesiynol tair blynedd yn arwain at radd ddoethuriaeth.

Mae amryw o gyrsiau ym mhrifysgolion Lloegr ac, tan yn ddiweddar, ym Mhrifysgol Caerdydd.

Mae'r cwrs yng Nghaerdydd yn cau eleni (gweler y papur ynghlwm, gan gyfarwyddwyr y cwrs). Cyhoeddwyd hyn ar 25/10/13.

Nid yw'n ymarferol i ddarpar-seicolegwyr sydd yn byw, ac yn dymuno gweithio fel seicolegwyr wedyn, yng Nghymru wneud cais am gwrs yn Lloegr. Mae hyn oherwydd, yn ogystal â mynychu'r cwrs am dair blynedd, mae'n ofynnol iddyn nhw

wedyn weithio fel seicolegwyr addysgol i awdurdod addysg, neu mewn ysgolion, yn Lloegr. **Ni ystyrir gweithio mewn awdurdod addysg yng Nghymru yn gyfystyr â gweithio yn Lloegr - ni fyddai hyn yn dderbyniol ganddynt.**

Mae hyn oll yn codi problemau difrifol mewn sicrhau cyflenwad o seicolegwyr proffesiynol yn ein hysgolion a'n hawdurdodau yng Nghymru. Yn anochel byddai nifer helaeth o'r seicolegwyr rheini sydd wedi mynd i Loegr i hyfforddi yn penderfynu aros yna i weithio yn y tymor hir, o ystyried nad ydynt yn bobl ifanc yn syth o Goleg, oherwydd yr angen i gael profiad cyn mynd ar gwrs, ac y byddent erbyn diwedd y 5 mlynedd efo swyddi yn Lloegr.

Mae'r broblem yn llawer mwy dwys yn ein cyd-destun ni yma yn Ynys Môn a Gwynedd, ac yn **wir argyfwng yn barod**, oherwydd yr angen i ddarparu gwasanaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yn hanesyddol rydym wedi profi anawsterau cyflogi seicolegwyr sydd yn rhugl yn Gymraeg, ac wedi cyflogi unigolion fel seicolegwyr tan hyfforddiant, a gwneud trefniadau iddynt hyfforddi a dod yn ôl i'r awdurdodau i weithio. Ar hyn o bryd mae 9 seicolegydd yn gweithio i'r gwasanaeth, a bu i 7 ohonynt ddilyn y patrwm hyfforddiant yma.

Yn ddiweddar mae seicolegwyr wedi gadael ein gwasanaeth ac rydym wedi methu cyflogi seicolegwyr cymwys sydd yn siarad Cymraeg yn eu lle, er hysbysebu'n genedlaethol dwy waith o fewn y 8 mis diwethaf.

Mae arolygiadau blynyddol rydym yn eu cynnal wedi dangos bod yr ysgolion yn gwerthfawrogi'n gwasanaeth, ond nid ydym yn gallu cynnig cystal gynhaliath ar hyn o bryd, gyda llai o gysylltiad rheolaidd â'r ysgolion, ac wedi cyflogi seicolegydd sy'n ddysgrwraig.

Yn arbennig, rydym wedi cyflogi dwy seicolegwraig tan hyfforddiant sydd yn brofiadol iawn ac o safon addysgol eithriadol o dda, ac erbyn hyn yn barod i wneud cais am gyrsiau yn dechrau Medi 2014. Ond nid yw'r cwrs yng Nghaerdydd yn weithredol bellach ac nid ydynt yn dymuno mynd i hyfforddi yn Lloegr, ac wedyn gorfod gweithio yna am ddwy flynedd yn ychwanegol. Maent yn Gymry Cymraeg da sydd yn dymuno gweithio yn yr ardal.

Gobeithiaf o'r galon eich bod yn fodlon codi'r mater hwn yn San Steffan, **yn arbennig o safbwynt yr agwedd yma gan brifysgolion yn Lloegr bod gweithio mewn awdurdod addysg ac ysgolion yng Nghymru yn brofiad llai gwerthfawr na gweithio mewn awdurdodau ac ysgolion yn Lloegr.**

Yn gywir

Gareth Payne
Prif Seicolegydd Addysgol